ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

สุมาพร ชัยศร[*]
ธนวิทย์ บุตรอุดม[**]

(วันรับบทความ: 1 มีนาคม 2563/ วันแก้ไขบทความ: 25 มิถุนายน 2563/ วันตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร หน่วยที่ใช้การวิเคราะห์เป็นระดับองค์กร คือหน่วยงานเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำนวน 65 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองคลัง รวมจำนวนทั้งสิ้น 195 คน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยด้านองค์กร และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คิดเป็นร้อยละ 33.80 ดังนั้น ควรส่งเสริมให้เทศบาลพัฒนาด้านรายได้รายจ่าย ออกกฎหมายรายได้ท้องถิ่น หาแหล่งรายได้ใหม่เพิ่มเติมเพื่อลดการพึ่งพิงภาครัฐ สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อลดปัญหาการหลบเลี่ยงการจ่ายภาษี และควรส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการคลัง ใช้โปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การดำเนินงานทางการคลัง, อิสระทางการคลัง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, จังหวัดสกลนคร

---

[*] *นักศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*
[**] *รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*

Factors Influencing Fiscal Autonomy of Local Government: A Case Study of Sub-district Municipality in Sakon Nakhon Province

Sumaphon Chaisorn*
Thanawit Butrudom**

(Received Date: March 1, 2020, Revised Date: June 25, 2020, Accepted Date: June 30, 2020)

Abstract

The purpose of this research was to assess the factors influencing the autonomy of the fiscal administration of local government through a case study of 65 sub-district municipalities in Sakon Nakhon Province. The informants consisted of the Chief Executive, Chief Administrator and Division Director of Finance of each sub-district municipality totaling 195 people. The tools used for collecting data were a questionnaire survey and interview forms. Statistics used for data analysis comprised multiple regression analysis (Stepwise). Results indicated that organizational and economic factors influenced the fiscal autonomy of local government with statistical significance at the level of 0.05. This concurred with the research hypothesis of an influence on the fiscal autonomy of local government at 33.80 percent. Therefore, laws should be considered to find new means of income and reduce reliance on local governments. Improvements in revenue collection and expenditure by local governments should be supported while encouraging civil society to reduce tax avoidance by its citizens. Local governments should support personnel and finance staff with training to improve their skills and knowledge of updated information systems and program applications regarding taxation to increase revenue collection efficiency.

Keywords: Fiscal Operations, Fiscal Autonomy, Local Government, Sakon Nakhon Province

---

* *Master Degree Student, Public Administration, Rajabhat Udon Thani University*
** *Asst. Prof., Public Administration, Rajabhat Udon Thani University*

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายหลังการปฏิรูปทางการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยได้บัญญัติถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในมาตรา 78 กำหนดว่า “รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” นอกจากนี้ในการด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ยังได้ระบุไว้ในหมวด 9 รวมทั้งหมด 9 มาตรา อันเริ่มตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตรา 290 ซึ่งโดยรวมแล้วพบว่ามาตราทั้งหมดกล่าวถึงการที่รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะโดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2547, น.115-119) และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 14 ตั้งแต่มาตรา 249 ถึงมาตรา 254 ก็ยังพบว่ามาตราทั้งหมดที่กล่าวถึง รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐสามารถทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2560, น.109)

เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จึงได้ตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ได้กำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตรา 30(4) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากรเงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดให้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 และมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2560, น.14-15) ทั้งนี้ภาพรวมของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบย้อนหลัง 5 ปีระหว่าง พ.ศ. 2558-2562 พบว่า สัดส่วนรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีแต่ยังคงไม่บรรลุสัดส่วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้และยังมีสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมเมื่อเทียบกับภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมาย (บรรเจิด สิงคะเนติ และดารุณี พุ่มแก้ว, 2560, น.13)

สัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น มีการเพิ่มจากรายได้เงินอุดหนุนเป็นหลัก สัดส่วนเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ เงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนทั่วไปเป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจที่จะเลือกดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนตามหลักเกณฑ์ สำหรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์เฉพาะตามที่รัฐบาลกำหนดหรือตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งจะจำกัดดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้เงิน (บรรเจิด สิงคะเนติ และดารุณี พุ่มแก้ว, 2560, น.13)

จังหวัดสกลนคร ถือเป็นจังหวัดศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 หรือที่เรียกกันว่า “กลุ่มจังหวัดสนุก” ตามการแบ่งกลุ่มของกระทรวงมหาดไทย ประกอบไปด้วยจังหวัด สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงมีความพร้อมที่หลากหลาย เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนของอนุภาคลุ่มน้ำโขง (สำนักงานจังหวัดสกลนคร กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด, 2562, น.122) แต่จากข้อมูลรายงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสกลนคร ยังต้องพึ่งพางบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เมื่อเปรียบเทียบรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เองกับเงินอุดหนุนที่ทางรัฐบาลจัดสรรให้ในปี พ.ศ. 2560 กลับพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล สามารถจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองเพียงจำนวน 307.12 ล้านบาท ในขณะที่เงินอุดหนุนจากรัฐบาลมีจำนวนมากถึง 3,932.67 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักบริหารคลังท้องถิ่น, 2560, น. 213-214) ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงการควบคุมดูแลจากรัฐบาลได้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหน่วยงานเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทางด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อหาแนวทางและข้อเสนอแนะในการสร้างความเป็นอิสระการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ความเป็นอิสระทางการคลัง หมายถึง ความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตัดสินใจทางด้านรายได้ รายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบัญชีและการตรวจบัญชี โดยไม่มีข้อบังคับหรือการตรวจสอบและควบคุมจากรัฐบาล

การจัดหารายได้ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระการจัดหารายได้เพื่อนำมาบริหารจัดการในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

การกำหนดรายจ่าย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดรายจ่ายเพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างอิสระ การจัดทำงบประมาณ หมายถึง การวางแผนด้านรายรับและรายจ่ายงบประมาณ เพื่อบริหารกิจกรรม โครงการ ตลอดจนทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างอิสระ

การจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุ ด้วยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อจัดทำบริการสาธารณะที่ดีและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

การบัญชีและการตรวจบัญชี หมายถึง การบัญชีที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม จำแนกและรายงานข้อมูลทางการเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพการดำเนินงานทางการคลัง หมายถึง มิติด้านนโยบายการกระจายอำนาจด้านกฎหมาย ด้านองค์กร ด้านพฤติกรรมของนักการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านประชากร และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

มิติด้านนโยบายการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนภารกิจและการถ่ายโอนงบประมาณ ความอิสระในการบริหารงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการท้องถิ่นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ โดยเป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจ

มิติด้านกฎหมาย หมายถึง ความชัดเจนในการออกกฎหมายสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง ความยุ่งยากเมื่อนำไปปฏิบัติจริง รวมถึงการกำกับดูแลและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากส่วนกลาง

มิติด้านพฤติกรรมของนักการเมือง หมายถึง พฤติกรรมในความโปร่งใสของนักการเมืองระดับชาติและนักการเมืองระดับท้องถิ่นในการบริหารงาน รวมถึงการแทรกแซงการบริหารของนักการเมืองระดับชาติและนักการเมืองระดับท้องถิ่นต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มิติด้านเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของท้องถิ่นกับรายจ่ายในการจัดบริการสาธารณะและความต้องการของประชาชน การพึ่งพารายได้จากรัฐบาล และปัญหาในการจัดเก็บภาษีในท้องถิ่น

มิติด้านองค์กร หมายถึง ความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถของบุคลากร เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรวมถึงการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีในพื้นที่

มิติด้านประชากร หมายถึง ประชากรแฝงในที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลประชาชนไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเสียภาษี ส่งผลต่อความเต็มใจในการเสียภาษีและการไปทำงานต่างถิ่นของประชาชนในพื้นที่

มิติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนในการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการจ่ายภาษี และอำนาจต่อรองของผู้ประกอบการในท้องถิ่น

แนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิดการวิจัย

การกระจายอำนาจทางการคลังและการบริหารการคลังท้องถิ่น

เพื่อให้ทราบถึงความหมายของการกระจายอำนาจทางการคลังและการบริหารการคลังท้องถิ่น จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2550, น.435) ได้ให้ความหมายของ การกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal Decentralization) ว่า เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจทางการคลังคือ

1. บริการสาธารณะที่ให้กับท้องถิ่นใด จะต้องจัดเก็บเงินจากประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับบริการนั้น
2. ผู้ใช้บริการท้องถิ่น อาจจะต้องจ่ายค่าบริการบางส่วน โดยประชาชนในท้องถิ่นอาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผลิตบริการสาธารณะได้
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะหารายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์ได้
4. มีการโอนรายได้จากรัฐบาลกลางสำหรับการใช้จ่ายบางอย่างหรือการใช้จ่ายทั่วไปแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ยืมเงินได้ตามความเหมาะสม

ส่วน สกนธ์ วรัญญวัฒนา (2556, น.14) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจทางการคลังท้องถิ่นสู่ท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทางการคลังท้องถิ่นแก่ท้องถิ่นอย่างอิสระตามกรอบที่กำหนด
2. สร้างความรับผิดชอบทางการคลังท้องถิ่นให้เกิดขึ้นกับท้องถิ่น
3. มอบอำนาจการหารายได้แก่ท้องถิ่นดำเนินการ
4. ท้องถิ่นสามารถกำหนดการใช้จ่ายทั้งขนาดและประเภทได้ด้วยตัวเอง
5. ท้องถิ่นกำหนดและจัดทำงบประมาณได้ด้วยตัวเอง

จากความหมายของการคลังท้องถิ่น (ไพรัช ตระการศิรินนท์, 2550, น.301) ได้ให้ความหมายการคลังท้องถิ่นดังนี้ การคลังท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการในการบริหารงานของท้องถิ่น ไม่เพียงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ยังรวมถึงการกระจายอำนาจทางการคลังท้องถิ่น การบริหารการคลังท้องถิ่น (Financial Administration) อันรวมไปถึงรายได้ การกำหนดรายจ่ายการจัดหางบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบัญชีและการตรวจบัญชี

รูปแบบการกระจายอำนาจทางการคลัง

การกระจายอำนาจทางการคลังสามารถดำเนินการได้หลายระดับ ทั้งนี้ในการเลือกรูปแบบเพื่อดำเนินการนั้นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของปัจจัยหลายประการ ทั้งด้านภาระหน้าที่ความสามารถในการดำเนินการของรัฐบาลท้องถิ่น โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่หนึ่ง รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้รัฐบาลท้องถิ่นดำเนินการจัดเก็บภาษีได้เองทั้งหมดหรือบางส่วน คือ การให้อำนาจรัฐบาลท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบภาษีหรืออัตราภาษีและจัดเก็บภาษีได้เอง เช่น ภาษีโรงเรือนในประเทศไทย หรือภาษีการค้าในบางประเทศ ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดในการพิจารณาตัดสินใจ ดังนี้

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (อ้างถึงใน เพ็ญนิภา ชุมทอง, 2551, น.93) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีการคลังท้องถิ่นโดยสนับสนุนว่าภาษีท้องถิ่นควรจะจัดเก็บจากสินค้าที่เคลื่อนย้ายได้ยากหรืออสังหาริมทรัพย์ (immobile goods) ไม่สนับสนุนให้เก็บภาษีจากสินค้าและบริการที่เคลื่อนย้ายได้ง่าย (easily mobile goods) เนื่องจากจะเกิดปัญหา tax exporting และความบิดเบือนของการใช้ทรัพยากรหากหน่วยงานท้องถิ่นแห่งหนึ่งจัดเก็บภาษี แต่ว่าหน่วยงานท้องถิ่นใกล้เคียงกันไม่จัดเก็บ จะเกิดการบิดเบือนการตัดสินใจของหน่วยผลิตหรือหน่วยบริโภค

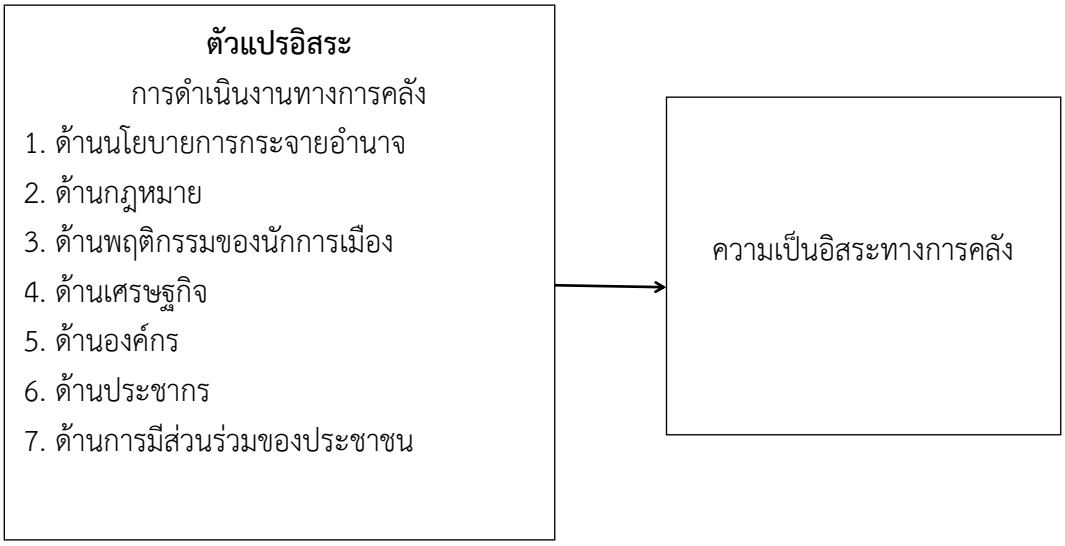
Michael Lidge, Stephen Smith (อ้างถึงใน เพ็ญนิภา ชุมทอง, 2551, น.95) กล่าวถึงเกณฑ์การกำหนดว่าภาษีประเภทใดควรเป็นของรัฐบาลท้องถิ่น ควรเป็นภาษีที่บริหารจัดการง่าย มีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐศาสตร์ มีความเป็นกลาง และควรเป็นภาษีที่สามารถรับผิดชอบต่อประชาชนผู้รับภาระภาษีท้องถิ่น (accountability) เงื่อนไขในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่สำคัญ คือ ท้องถิ่นต้องมีอิสระในการกำหนดอัตราภาษีและรายได้ที่ต้องการอย่างเหมาะสมวิธีการบริหารจัดเก็บภาษีต้องไม่ซับซ้อน และมีค่าใช้จ่ายต่ำ รวมทั้งควรหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการบริหารจัดเก็บระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น

รูปแบบที่สอง รัฐบาลกลางเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดรูปแบบและดำเนินการจัดเก็บภาษีแล้วจัดสรรภาษีที่จัดเก็บได้นั้นให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นต่อไป เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวิธีการจัดสรร คือ แนวคิดเกี่ยวกับภาษีฐานร่วม (Shared taxes and revenues) (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2554, น.18)

ในกรณีที่กิจการหนึ่งดำเนินการโดยได้รับประโยชน์ร่วมกันระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง กิจกรรมเหล่านั้นอาจไม่สามารถระบุแหล่งกำเนิดของภาษีได้อย่างชัดเจน หรือเป็นกิจกรรมของรัฐที่ได้เข้าใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น กรณีเช่นนี้ การจัดแบ่งให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในทางภาษีอากรร่วมกันถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่ง มาตรการหนึ่งที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการในปัจจุบันได้แก่กรณีของกิจการรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ท้องถิ่นควรที่จะจัดแบ่งรายได้จากผลการดำเนินงานบางส่วนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักผลประโยชน์ที่ได้รับจากชุมชนท้องถิ่นด้วย ซึ่งประกอบไปด้วยหลักการพื้นฐาน ดังนี้

หลักความเป็นอิสระทางการคลัง คือ การให้อิสระทางการคลังแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจทางภาษีอากรอย่างเพียงพอถือเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของหลักความมีอิสระในการปกครองตนเองของชุมชนท้องถิ่น มิเช่นนั้นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรอรัฐบาล “แบ่งภาษีให้หรือจัดสรรภาษีให้” อยู่ตลอดเวลาแล้วนั้นอำนาจทางภาษีอากรก็ยังคงเป็นของรัฐบาล และส่วนแบ่งรายได้อาจถูกปรับเปลี่ยนได้ตามอำเภอใจ (discretion or at will) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมไม่มีอิสระในการดำเนินงานและขาดเสถียรภาพในด้านรายได้ และย่อมส่งผลให้ความสามารถของท้องถิ่นในการทำงานตอบสนองต่อประชาชนในชุมชนลดน้อยลง

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับหัวข้องานวิจัยให้ได้มากที่สุด โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่นและการกระจายอำนาจทางการคลัง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ศึกษาอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและข้อมูลการจัดสรรเงินรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลออกมา ซึ่งนำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีในการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากรูปที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรอิสระปัจจัยสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 ปัจจัย ประกอบด้วย ด้านนโยบายการกระจายอำนาจ ด้านกฎหมาย ด้านพฤติกรรมของนักการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านองค์กร ด้านประชากร และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นระดับองค์กร คือเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร จำนวน 65 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลรวมจำนวนทั้งสิ้น 195 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ มีรูปแบบในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีการกำหนด วัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัย กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูล หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นระดับองค์กร คือเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 65 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ นายกเทศมนตรี จำนวน 65 คน ปลัดเทศบาลตำบล จำนวน 65 คน และผู้อำนวยการกองคลัง จำนวน 65 คนรวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 195 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 สภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้านทั้งหมด 7 ด้าน คือ ด้านนโยบายการกระจายอำนาจ ด้านกฎหมายด้านพฤติกรรมของนักการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านองค์กร ด้านประชากร และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) และได้กำหนดมาตราส่วนประมาณค่าของแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ จากเกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นจะแบ่งช่วงแต่ละระดับความคิดเห็น โดยใช้อันตรภาคชั้น (Class Interval) เพื่อให้ทราบระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549, น.129)

ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยได้กำหนดการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ

3.1 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Validity) โดยใช้ดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหารายข้อ (Item content validity index, I-CVI) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (content validity for scale, S-CIV) ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ในการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งจะใช้อย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 10 คน เพราะจะถือว่าเกินความจำเป็น (Lynn, 1986, pp. 382-385) การหาดัชนีความเที่ยงตรงรายข้อ (Item content validity Index; I-CVI) จะให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับคำนิยามหรือกรอบทฤษฎี โดยกำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นเป็น 4 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับคำนิยาม

ระดับ 2 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงอย่างมากจึงจะมีความสอดคล้องกับคำนิยาม

ระดับ 3 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเล็กน้อยจึงจะมีความสอดคล้องกับคำนิยาม

ระดับ 4 หมายถึง คำถามมีความสอดคล้องกับคำนิยาม

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพเครื่องมือใช้เกณฑ์ CVI = .80 ขึ้นไป (สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, 2559) ซึ่งได้ผลการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทั้งชุดแบบสอบถามเท่ากับ .92

3.2 การหาความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด จากนั้นคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha's coefficient- α) ไม่ต่ำกว่า .70 ซึ่งได้ผลค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ .908

4. สมมุติฐานการวิจัย

H_1 : ปัจจัยด้านนโยบายการกระจายอำนาจ มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_2 : ปัจจัยด้านกฎหมาย มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_3 : ปัจจัยด้านพฤติกรรมของนักการเมือง มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_4 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_5 : ปัจจัยด้านองค์กร มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_6 : ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

H_7 : ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) เป็นสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลของแบบสอบถามในส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และ2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise)

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในภาพรวม พบว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชาย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 และเป็นเพศหญิงจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20 มีอายุระหว่าง 38–40ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 และอายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อย 6.20มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 ระดับ ปวช./ปวส. จำนวน 3 คน

คิดเป็นร้อยละ 1.50 ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ระดับปริญญาโท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 5-10ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.40 ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 ระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10 และตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด เรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ด้านนโยบายการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านประชากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ด้านองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ด้านพฤติกรรมของนักการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ส่วนความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 4.75

3. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร

ปัจจัย	ความเป็นอิสระทางการคลัง (MANAGE)			t	p value
	สัมประสิทธิ์คะแนนดิบ		สัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐาน		
	B	S.E	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	8.744	4.048		2.160	.032
ด้านเศรษฐกิจ(ECONOMY)	0.195	0.094	0.148	2.067	.040*
ด้านองค์กร (ORGAN)	0.427	0.063	0.518	6.829	.000**
R	.602				
R^2	.362				
Adj. R^2	.338				
F	15.164				

*P < .05, **P < .01 *** P < .001

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ทั้งหมด 7 ด้าน พบว่ามีเพียง 2 ด้าน ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านองค์กร และด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านนโยบายกระจายอำนาจ ด้านกฎหมาย ด้านพฤติกรรมของนักนักการเมือง ด้านประชากร และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (B) และสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (β) เขียนเป็นสมการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$MANAGE = 8.744 + 0.195E_{CONOMY} + 0.427_{ORGAN}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{MANAGE} = 0.148_{ECONOMY} + 0.518_{ORGAN}$$

สรุปผลได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ด้านองค์กร และด้านเศรษฐกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.362 และมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.338 สามารถทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 33.80

4. แนวทางในการสร้างความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านนโยบายกระจายอำนาจ

1. การออกกฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีสัดส่วนรายได้ต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราร้อยละ 35 ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณในการบริหารงานได้เพิ่มมากขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ

2. ภาครัฐควรมีมาตรการในการส่งเสริมเรื่องการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยการถ่ายโอนภารกิจ การถ่ายโอนบุคลากร และการกระจายอำนาจทางการเงินการคลัง ซึ่งถือว่าเป็นที่สำคัญอย่างมากในการบริหารงานโดยการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ และควรมีการทบทวนโครงสร้างหน่วยงานในการขับเคลื่อนการกระจายอำนาจให้มีความอิสระ ทั้งด้านการบริหารบุคคล งบประมาณ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

ด้านกฎหมาย

1. ควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจทางการคลังและส่งเสริมรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 อาทิ การมีกฎหมายรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนารายได้หรือการเพิ่มศักยภาพทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กฎหมายภาษีสิ่งแวดล้อม กฎหมายการจัดการจราจร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

2. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการต่าง ๆ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์เนื่องจากจะทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ด้านพฤติกรรมของนักการเมือง

ควรมีการสร้างธรรมาภิบาลในด้านการบริหารการคลังท้องถิ่น การปฏิบัติงานคลังควรยึดถือตามระเบียบที่กำหนดไว้ มีความโปร่งใสในการบริหาร มีการทำงานตามขั้นตอนที่กำหนด มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ในลักษณะที่เข้าใจง่ายและตรงไปตรงมา ประชาชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานคลังเทศบาลได้

ด้านเศรษฐกิจ

1. รัฐควรปรับปรุงโครงสร้างภาษีให้มีลักษณะก้าวหน้ามากขึ้น เนื่องจากภาษีเป็นเครื่องมือของรัฐในการแก้ปัญหาการกระจายรายได้ โดยต้องขยายฐานภาษีทางตรงให้มากขึ้น ภาษีทางตรง ได้แก่ ภาษีทรัพย์สิน ภาษีเงินได้ ภาษีมรดก สนับสนุนว่าภาษีท้องถิ่นควรจัดเก็บจากสินค้าที่มีการเคลื่อนย้ายได้ยากหรืออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน ส่วนท้องถิ่นจะได้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการจัดเก็บภาษี โดยลดการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากส่วนของรัฐบาล

2. รัฐควรส่งเสริมการลงทุนในภาครัฐและภาคเอกชน ให้เกิดการขยายตัวเพิ่มการค้าการลงทุนตามพื้นที่ชนบทไม่กระจุกตัวเฉพาะในเขตเมือง เพื่อเป็นการกระจายรายได้ระหว่างพื้นที่ในเมืองกับพื้นที่ในชนบท

ด้านองค์กร

1. ควรมีการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการคลังของเทศบาล ซึ่งการบริหารการคลังของเทศบาลควรมีความพร้อมในด้านบุคลากรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

2. เทศบาลควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้มีความพร้อมครบถ้วนและใช้ปฏิบัติงานได้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะก่อให้เกิดคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการวางแผนในการปฏิบัติงานและให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ได้วางไว้

3. เทศบาลควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและด้านการจัดหารายได้

4. ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานให้เหมาะสมมีการดำเนินงานอย่างรวดเร็ว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างครบถ้วน และการประชาสัมพันธ์ของเทศบาล ควรมีความทั่วถึง ชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการคลังของเทศบาล ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น ในรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนแบบการประชุมสภาเมืองที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วเทศบาลก็นำเอาข้อเสนอไปปรับปรุง กำหนดทิศทางการดำเนินงาน ให้บรรลุตรงความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2. การส่งเสริมหรือสร้างแนวทางให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของในการบริการชุมชนท้องถิ่นและสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. การจัดทำบริการสาธารณะอย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน นอกจากการระดมทรัพยากรในรูปแบบภาษีอากร เช่น การร่วมบริจาคสมทบทุน การทอดผ้าป่าสามัคคี เป็นต้น เพื่อใช้สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ เกิดการพัฒนาในพื้นที่โดยไม่ต้องรอการพึ่งพาเงินจัดสรรจากภาครัฐเพียงอย่างเดียว

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากสมมุติฐานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านองค์กรและปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อความความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร เนื่องจากพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ขาดความรู้ ความเข้าใจกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขาดข้อมูล เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ในการจัดเก็บภาษี ซึ่งสอดคล้องกับ บรรเจิด สิงคะเนติ และดารุณี พุ่มแก้ว (2560, น.16-17) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารการจัดเก็บภาษีอากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีลักษณะเชิงตั้งรับมากกว่าเชิงรุก คือการให้ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีเป็นผู้แจ้งรายละเอียดทรัพย์สิน ถึงแม้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พัฒนาโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX 3000) และโปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว และพัฒนาให้ระบบการจัดเก็บภาษีมีความถูกต้องและเป็นธรรม แต่ในระดับปฏิบัติการยังไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะในการจัดทำแผนที่ต้องใช้บุคลากรและ งบประมาณจำนวนมาก รวมถึงระยะเวลาที่จัดทำค่อนข้างจะใช้ระยะเวลา

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา จิตนุพงศ์ (2560, น.327) ที่พบว่า จำนวนบุคลากรกับปริมาณงานไม่สมดุลกัน ทำให้บุคลากรขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่นขาดความรับผิดชอบ ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานงบประมาณ ที่อ้างในงานวิจัย นิภาพรรณ เจนสันติกุล (2560, น.108)

และในงานวิจัยของ กรีฑา สิมะวรา และรชต หวังจันทร์ (2560, น.1267) พบว่า มีการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง นำระบบอุปถัมภ์มาใช้ในการคัดเลือกคนเข้าทำงานทำให้พนักงานขาดขวัญและกำลังใจ ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่ สอดคล้องกับ อภิชาติ แสงอัมพร และจำนง อดิวัฒนสิทธิ์ (2556, น.145) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพราะมีความรู้ที่ไม่ตรงกับสายงาน และยังขาดการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ รวมถึงงานวิจัยของ บรรเจิด สิงคะเนติ และดารุณี พุ่มแก้ว (2560, น.17) ก็ยังพบว่าบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเชี่ยวชาญ ขาดศักยภาพในการจัดเก็บภาษี และขาดกลไกในการกระตุ้นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดเก็บรายได้ นอกจากนี้ ปิยธิดา โคกโพธิ์ (2555, น.113) พบว่า เทศบาลขาดการจัดการที่ดีในการดำเนินการจัดเก็บ การประชาสัมพันธ์ของเทศบาลและการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ยังไม่ครอบคลุม สอดคล้องกับ ธิดารัตน์ สืบญาติ (2557, น.166) ที่ศึกษาเรื่อง ความเหลื่อมล้ำด้านการคลังท้องถิ่นของเทศบาลในเขตปริมณฑล พบว่า มีปัญหาการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงเนื่องจากพื้นที่ความเป็นชนบท ทำให้สื่อประชาสัมพันธ์เข้าไปไม่ถึง ประชาชนจึงขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการคลัง

ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า แหล่งรายได้ที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองได้ส่วนใหญ่เป็นรายได้มาจากภาษีฐานแคบเช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัย วรพิทย์ มีมาก (2554, น.38) กรีฑา สิมะวราและรชต หวังจันทร์ (2560, น.1265) ที่พบว่า รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้เองมีน้อย ซึ่งไม่เพียงพอกับรายจ่ายในการจัดบริการสาธารณะและความต้องการของประชาชน วิทยา จิตนุพงศ์ (2560, น.327) ยังพบว่า รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะพึ่งพารายได้จากรัฐบาลที่เป็นสัดส่วนที่สูงมาก ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการตัดสินใจทางการคลังในการจัดบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ แสงอัมพร และจำนง อดิวัฒนสิทธิ์ (2556, น.145) ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง (2561, น.115-123) ธิดารัตน์ สืบญาติ (2557, น.167-168) ที่กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพึ่งพารายได้จากรัฐบาลเป็นหลักทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระในการบริหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่ากฎหมายในการจัดหารายได้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการจัดเก็บภาษีได้บางประเภท เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย เป็นต้น ซึ่งเป็นภาษีฐานแคบทำให้เทศบาลยังไม่มีแหล่งรายได้ใหม่ๆ รัฐบาลควรออกกฎหมายหรือนโยบายเพื่อเพิ่มช่องทางในการหารายได้ให้แก่เทศบาล เพื่อให้สามารถบริหารจัดการตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณเงินอุดหนุนจากทางรัฐบาล

2. จากการศึกษาพบว่าพบว่าบุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการคลัง ยังขาดความเข้าใจในกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี รวมถึงความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารท้องถิ่นควรส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการคลัง โดยจัดส่งอบรมพัฒนาด้านทักษะและความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน (LTAX 3000) และโปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่าการถ่ายโอนภารกิจแต่ละประเภทยังไม่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และศักยภาพในพื้นที่นั้น รัฐควรพิจารณาถ่ายโอนภารกิจแต่ละประเภทโดยดูจากศักยภาพของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจควรคำนึงถึงหลักความสามารถหรือศักยภาพของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทไม่จำเป็นต้องมีภารกิจรับผิดชอบที่เหมือนกันทุกแห่ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการดำเนินงานทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่น ๆ เพราะอิทธิพลสภาพแวดล้อมการดำเนินงานที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อความเป็นอิสระทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานทางการคลังที่มีประสิทธิภาพต่อไปในแต่ละพื้นที่

2. ควรมีการศึกษาข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ

3. ควรมีการศึกษาข้อมูลมิติทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม ในเรื่องของการกระจายอำนาจ ความเป็นธรรม การจัดสรรทรัพยากรและการรักษาดุลยภาพทางเศรษฐกิจ

4. ควรมีการศึกษาข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบการทำงานระหว่างหน่วยงานเทศบาลขนาดใหญ่และเทศบาลขนาดเล็ก เพื่อให้ทราบถึงปัญหาว่ามีสภาพที่แตกต่างกันหรือไม่

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงที่ให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก รศ.ดร.ธนวิทย์ บุตรอุดม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์อย่างแท้จริง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณท่านนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองคลัง หน่วยงานเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณท่านท้องถิ่นอำเภอสว่างแดนดินและผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำชี้แนะและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

กรีฑา สิมะวรา, และ รชต หวังจันทร์. (2560). *การกระจายอำนาจกับการคลังท้องถิ่น ในรายงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 9*, หน้า 1262-1268. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักบริหารคลังท้องถิ่น. (2560). *การจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารคลังท้องถิ่น.

_____. (2560). *ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: สำนักบริหารคลังท้องถิ่น.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, และดารุณี พุ่มแก้ว. (2560). เงินอุดหนุนเฉพาะกิจและความเหลื่อมล้ำการคลังท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 15*(1), 118-138.

ธิดารัตน์ สืบญาติ. (2557). *ความเหลื่อมล้ำด้านการคลังท้องถิ่นของเทศบาลในเขตปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2560). การกระจายอำนาจทางการคลัง: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 15*(1), 104-117.

บรรเจิด สิงคะเนติ, และดารุณี พุ่มแก้ว. (2560). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในมิติปัญหาทางการคลัง. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, 15*(2), 3-22.

ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง. (2561). ความเข้มแข็งทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย. ใน *รายงานการประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 1*, หน้า 115-123. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ปริณดา มีฉลาด. (2556). ปัญหาการกระจายอำนาจทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในประเทศไทย. *วารสารการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 6*(1), 112-124.

ปิยธิดา โคกโพธิ์. (2555). *ปัญหาการคลังท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. (2550). *การคลังรัฐบาลและการคลังท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

เพ็ญนิภา ชุมทอง. (2551). *การปันรายได้ภาษีระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

วรพิทย์ มีมาก. (2554). การวิเคราะห์โครงสร้างการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ, 28*(2), 33-46.

วิทยา จิตนุพงศ์. (2560). ปัญหาการบริหารการคลังของ อปท. ในประเทศไทย. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 320-330.

วิสูตร จำพานิชย์. (2542). *การกระจายอำนาจการคลังสู่เทศบาล: ศึกษากรณีเทศบาลเมืองนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2554). *รายงานการศึกษาบทวิเคราะห์ร่างกฎหมายเกี่ยวกับรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอต่อสำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา.* กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคณะ. (2549). *การวิจัยการตลาด.* กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมสาร จำกัด.

สกนธ์ วรัญญูวัฒนา. (2556). *การกระจายอำนาจการคลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาประเทศไทย*. เอกสารประกอบการสอน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักการวิจัยแห่งชาติ (วช.). (2559). *ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”.* กรุงเทพฯ: สำนักการวิจัยแห่งชาติ(วช).

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). *ตารางสัดส่วนการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562, สืบค้นจาก https://drive.google.com/file/d/1Fq2QO8klKeQdjUUxAhHONFXlen9A7CTL/view.

_____. (2562). *แผนผังการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2562, สืบค้นจาก http://www.odloc.go.th/web/?page_id=1569.

_____. (2560). *ความรู้เกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานจังหวัดสกลนคร กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด. (2562). *แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร (พ.ศ. 2561-2565).* สกลนคร: กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2547). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

อภิชาติ แสงอัมพร, และจำนง อดิวัฒนสิทธิ์. (2556). รูปแบบการบริหารการคลังเทศบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานการคลังท้องถิ่น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 3*(2), 139-150.

Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing Research*, 35, 382-385.